

GEMEENTE ENSCHEDE

TUSSENTIJDSE

EVALUATIE

KADERNOTA

RONDKOMEN MET JE INKOMEN

ENSCHUDE

INHOUDSOPGAVE

 INLEIDING 2

SAMENVATTING, CONCLUSIES & AANBEVELING 3

1.0 OPHALEN INPUT MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES, DE BEWONERSADVIESRAAD SOCIAAL EN BIJ UW RAAD 6

1.1 Evaluatie met de maatschappelijke partners 6

1.2 Evaluatie met de raad 7

1.3 Evaluatie met de bewonersadviesraad sociaal 7

1.4 Verwerken van de evaluatiepunten 7

2.0 STAND VAN ZAKEN PROJECTEN KADERNOTA 8

2.1 Gemeentelijke invloed 8

2.2 Inkomen 9

2.3 Inkomensondersteuning 10

2.4 Schulden 11

2.5 Communicatie, participatie, bereik en toegankelijkheid 13

3.0 NIBUD MINIMA EFFECTRAPPORTAGE 2023 15

3.1 De Minima Effectrapportage 2023 15

3.2 Doorkijk naar 2024 15

3.3 Aanbevelingen Nibud 16

4.0 KWIZ ARMOEMONITOR 2020-2022 18

4.1 Benchmark met gemeenten met meer dan 100.000 inwoners 19

INLEIDING

Op 11 november 2020 heeft uw raad de Kadernota "Rondkomen met je inkomen" unaniem aangenomen. De kadernota geeft langere tijd richting aan het beleid rondom rondkomen met je inkomen. Het doel is het vergroten van de bestaanszekerheid in Enschede.

De kadernota kent daarom geen einddatum. De hoofddoelen zijn niet SMART geformuleerd. De diverse initiatieven en het zorgen dat meer inwoners gebruik maken van "onze" instrumenten regelingen zijn wel meetbaar gemaakt in de tijd. Dat staat in de KWIZ Armoedemonitor. Deze indicatoren staan ook jaarlijks genoemd in de begroting.

De nota was het resultaat van een anderhalf jaar durend traject met ervaringsdeskundigen en maatschappelijke partners in onze stad. Daarom bepalen we ook de voortgang van de kadernota samen met onze maatschappelijke partners in de stad.

In de kadernota stonden diverse acties om nieuwe initiatieven uit te werken en het bestaande beleid te versterken. Met deze evaluatie delen we de voortgang en stand van zaken van deze acties en projecten met uw raad. Uw raad heeft in 2020 structurele financiële dekking beschikbaar gesteld voor deze nieuwe initiatieven.

In de kadernota 'Rondkomen met je inkomen' staat dat we willen zorgen dat zoveel mogelijk van onze inwoners kunnen rondkomen met hun inkomen. Dat doen we door duurzame oplossingen voor schulden en armoede te ontwikkelen en door nieuwe problemen te helpen voorkomen. Dit met aandacht voor de persoonlijke situatie van inwoners en in goed vertrouwen. Wij zetten daarom in op een integrale benadering van rondkomen met je inkomen. Dat doen we vanuit de beleidsterreinen inkomen, inkomensondersteuning, schuldhulpverlening en communicatie. Wij werken hiervoor nauw samen met onze maatschappelijke partners.

Naast de werkzaamheden uit de kadernota heeft de gemeente de afgelopen jaren ook veel inzet geleverd voor de uitvoering van landelijke acties. Dat zijn acties zoals de energietoeslag (2x), noodfonds energie, kinderopvangtoeslagenaffaire, handreiking alleenverdieners, Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO), Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) en Leefgeld vluchtelingen Oekraïne. Deze regelingen vallen niet onder de kadernota, maar drukten wel op de capaciteit van beleid en uitvoering. In de bijlage staat een overzichtstabel met alle acties voor landelijk en gemeentelijk beleid, moties, toezeggingen en vragen. Per onderwerp is aangegeven aan welk hoofddoel van de kadernota dit bijdroeg. Ook staat de relatie met de aanbevelingen vanuit de NIBUD MER 2023 en de stand van zaken in deze tabel.

SAMENVATTING, CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

STRUCTUUR VAN DE EVALUATIE

De kadernota 'Rondkomen met je inkomen' is vastgesteld eind 2020. Deze evaluatie is bedoeld om te kijken waar we staan, hoe we het doen en of er bijstellingen in het beleid nodig zijn. Voor de evaluatie hebben onze netwerkpartners, de Bewoners Adviesraad Sociaal en de kamer EWIO input geleverd. De externe blik komt van de Minima Effect Rapportage (MER) van het NIBUD en de gegevens over het bereik van onze maatregelen in de Armoedemonitor van KWIZ.

Voor een aantal projecten is in de kadernota geld vrijgemaakt: deze evaluatie geeft aan wat er met deze projecten is gebeurd.

INVLOED OP ARMOEDE:

WAAR STONDEN WE EN WAAR STAAN WE NU?

De armoede in Enschede is de afgelopen 3 jaar licht gedaald: van 13.700 huishoudens in 2020 naar 13.000 huishoudens in 2022¹. Maar Enschede is nog steeds één van de armste gemeenten in Nederland: 1 op de 6 huishoudens leeft van een inkomen lager dan 120% van de bijstandsnorm. Als gemeente lossen we deze armoede niet op. We plakken pleisters op de ergste wonden met de individuele inkomens toeslag, bijzondere bijstand, kwijschelding gemeentelijke belastingen, collectieve zorgverzekering en Stichting Leergeld. Ook bieden we ondersteuning bij schulden en onderhouden we een netwerk van organisaties die inwoners ondersteunen op allerlei gebieden.

NIBUD MINIMA EFFECT RAPPORTAGE 2023:

KAN MEN RONDKOMEN?

Het NIBUD heeft voor 10 huishoudtypes doorgerekend wat hun vrije bestedingsruimte is. Zes van de tien onderzochte huishoudtypes kunnen niet rondkomen, is hun conclusie. Dat zijn in Enschede ongeveer 5.000 huishoudens. De gemeentelijke maatregelen maken wél verschil, vooral bij huishoudens met kinderen en bij zelfstandig wonende 18-jarigen.

KWIZ ARMOEDEMONITOR: VRAAGT MEN ALLES AAN?

De KWIZ Armoedemonitor meet het bereik van de maatregelen. In 2020 bereikten de maatregelen in totaal 13.156 huishoudens. In 2022 was dit gestegen naar 14.294. Ook kinderen weten we beter te bereiken: in de doelgroep van 4-18 jarigen zijn we van 4.104 in 2020 naar 4.449 in 2022 gegaan. Stichting Leergeld Enschede kon in 2022 3.350 van deze kinderen bereiken (75%). Landelijk gezien is het bereik van Leergeld in grote gemeenten rond de 40%. De kwijschelding van de gemeentelijke belasting wordt door 87% van de doelgroep aangevraagd (landelijk 75%). De individuele inkomens toeslag (40%) en collectieve zorgverzekering (48%) hebben een bereik dat vergelijkbaar is met andere gemeenten.

**ALS GEMEENTE LOSSEN WE
DE ARMOEDE NIET OP. WEL
KUNNEN WE ERVOOR ZORGEN
DAT KINDEREN GEWOON MEE
KUNNEN DOEN.**

BESTEDING EXTRA GELDEN KADERNOTA

Met het vaststellen van de kadernota in 2020 heeft de raad extra geld vrijgemaakt. Inclusief indexatie gaat het voor 2024 om €573.122. Met dit geld is een aantal projecten gerealiseerd (waaronder schuldhelpverlening voor jongeren met het Jongeren Perspectief Fonds, het ontwikkelen van de klantreis bij de Stadsbank). Voor het project Sociaal Maatschappelijke Participatie van jongeren loopt op dit moment een communicatieactie. Dit project evalueren we eind 2024. Het project Budget Veilig heeft slechts enkele deelnemers en we adviseren om daarmee te stoppen.

Een deel van die projecten kreeg hiervoor geld van buiten de gemeente. Mede hierdoor is er geld overgebleven.

BELEIDSTERREIN	REALISATIE 2023	BEGROTING 2024	PROGNOSE 2024
Inkomen	19.500	81.386	3.000
Inkomensondersteuning	79.700	242.804	234.167
Schulden	141.669	213.932	140.000
Communicatie	23.414	35.000	35.000
Totaal	264.283	573.122	412.167

EVALUATIE VAN NETWERKPARTNERS, BAS EN DE KAMER EWIO

Netwerkbijeenkomsten zijn belangrijk om elkaar te ontmoeten en om kennis uit te wisselen. Het netwerk moet elkaar nog beter leren kennen, om te zorgen dat inwoners zo snel mogelijk de juiste hulp krijgen.

De netwerkpartners vinden een persoonlijke aanpak dichtbij de bewoners belangrijk. Het gaat vaak niet alleen om de financiën in een gezin. Er kunnen meer problemen spelen. De Wijkwijzers en wijkcoaches hebben daarin verdere ondersteuning nodig. De gemeente moet daar meer regie in nemen.

De kamer EWIO wil dat het bereik van het Kindpakket verder stijgt. Het is dan goed als ook verzekeringsmaatschappijen aansluiten bij de vroegsignalering.

Het verder verhogen van het bereik is ook een belangrijk punt voor de BAS.

CONCLUSIES

De gemeente Enschede heeft een goed netwerk van professionals en vrijwilligers dat ervoor zorgt dat wij onze inwoners beter kunnen ondersteunen. Dat zien we terug in de stijging van het bereik van de maatregelen over de jaren 2020-2022. Vergelijken met andere gemeenten is dat bereik hoog (bron: KWIZ Armoedemonitor).

De NIBUD MER 2023 toont aan dat de gemeentelijke maatregelen huishoudens ondersteunen. Toch kunnen nog steeds tussen de 4.400-5.400 huishoudens niet rondkomen.

Als gemeente zijn we niet zichtbaar genoeg in de wijken en kijken we te weinig over grenzen van de beleidsterreinen heen.

AANBEVELINGEN**Aanbevelingen voor het beleidsterrein****Rondkomen met je inkomen**

Met de huidige maatregelen weten we vooral kinderen goed te ondersteunen. De NIBUD-aanbeveling om te werken met een ongedeeld budget nemen we daarom niet over.

Het bereik verhogen van Stichting Leergeld Enschede, de kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen en de individuele inkomensloeslag blijft een belangrijk doel. Daarnaast stellen we voor om de individuele inkomensloeslag (IIT) jaarlijks te indexeren. Dat doen we met het percentage waarmee de gemeentebegroting wordt geïndexeerd. Zo blijft de waarde van de IIT op peil.

De financiering kan vanuit het beschikbare budget van het product Inkomensondersteuning en de vrijgekomen extra gelden vanuit de kadernota Rondkomen met je inkomen. De IIT valt onder de bijzondere bijstand. Het budget daarvan is hoog genoeg om de toename van het bereik van de IIT op te vangen.

DOELSTELLINGEN VOOR HET BEREIK VOOR DE JAREN 2024-2027 MET DE BIJBEHORENDE KOSTEN

BELEIDSTERREIN	2024	BEREIK	2025	BEREIK	2026	BEREIK	2027	BEREIK
Vergroten bereik Stichting Leergeld Enschede	105.000	3.650	155.000	3.750	180.000	3.800	205.000	3.850
Leergeld Enschede: meer kinderen doen aan sport en/of cultuur			40.625	1.325	81.250	1.450	132.500	1.600
Bereik individuele inkomensloeslag verhogen			20.000	2.400	40.000	2.500	60.000	2.600
Individuele inkomensloeslag indexeren	-		-		-		-	
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-	90%	-	90%	-	90%	-	90%
Totaal	105.000		215.625		301.250		397.500	

Overige aanbevelingen

Gemeentelijk niveau:

- Zorg dat de gemeente zichtbaar is dichtbij de bewoners. Werk gebiedsgericht en zorg voor één toegang voor verschillende beleidsterreinen. Financiële problemen zijn vaak niet het enige probleem.
- Zorg dat we als gemeente een sociaal incassobeleid voeren. Dit doen we al voor Participatiewet-schulden, maar nog niet voor de gemeentelijke belastingen.

Regionaal niveau:

- Breid de vroegsignalering uit met signalen van verzekeringsmaatschappijen.

Landelijk niveau:

- Zorg voor een goed sociaal minimum, conform het advies van de commissie sociaal minimum in 2023.
- Zorg voor een stelsel dat bestaanszekerheid waarborgt. Het systeem van toeslagen is een grote bron van bestaansonzekerheid.

1.0 OPHALEN INPUT MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES, DE BEWONERSADVIESRAAD SOCIAAL EN BIJ UW RAAD

EVALUATIE MET DE MAATSCHAPPELIJKE PARTNERS

Aan het onderwerp 'Rondkomen met je inkomen' werken we in Enschede samen met een grote groep maatschappelijke partners. Deze partners waren de afgelopen jaren belangrijk in de uitvoering van diverse acties. Ook hebben zij een grote rol in het vergroten van het bereik van maatregelen. Zij hebben op verschillende manier input geleverd voor deze evaluatie.

De conclusies en aanbevelingen zijn:

- De partners vinden het schuldenvrij overleg waardevol: Inhoudelijk kennis delen en het ontstaan van korte lijstjes zijn daarbij belangrijk. Het lukt om pijnpunten boven water te krijgen en richting oplossingen te gaan. De partners hebben rechtstreeks contact met de inwoners in de stad. Door deze bijeenkomsten zitten we dicht bij de inhoud en uitvoering.
- De netwerkbijeenkomsten, 3 à 4 keer per jaar, zijn een mooi moment om te netwerken. Dat doen we naar aanleiding van één of meerdere inhoudelijke thema's.
- In Nederland zijn we niet gewend te praten over geld. Dit maakt het bereiken van inwoners met schulden moeilijker.
- Ook het doorbreken van het leven in armoede bij de nieuwe generatie(s) blijft lastig. Het aantal inwoners met schuldenproblematiek groeit. Om deze mensen te bereiken doen we al veel maar het kan nog beter. Duidelijk maken welke hulp er is en waar deze hulp te vinden is. Inzetten op meer huisbezoeken in het kader van vroegsignalering. We moeten inzetten op preventie door cursussen/trainingen en samenwerking met het onderwijs en werkgevers.
- Onderzoeken of een anonieme manier van hulp zoeken mogelijk is.
- Toegankelijk zijn daar waar de inwoner zich prettig voelt. Maar ook door nog meer op het goede gesprek in te zetten. Dat moeten we niet direct vragen naar allerlei aan te leveren gegevens. We willen de inwoner bij de hand nemen en begeleiden maar ook vooral in zijn waardigheid laten.
- De gemeente moet beter de regie nemen bij het ondersteunen van vrijwilligers. Dat is een aandachtspunt voor de komende jaren.

Vooraf bij meervoudige problematiek is het voor vrijwilligers vaak lastig om de juiste ingang bij de gemeente te vinden. Daarnaast kan meer aan nazorg gedaan worden. De schuldenvrij partners vragen de komende tijd speciale aandacht voor ondernemers.

- Vooral de bijeenkomsten in klein verband zijn zeer belangrijk: dat creëert de korte lijstjes. Dit zijn het schuldenvrij overleg, kindpakket overleg, werkgroepsessies communicatie.
- Alleenstaanden en werkenden hebben meer aandacht nodig. Werkenden kunnen moeilijk bij de Wijkwijzers terecht door de openingstijden.
- Ouderen kunnen juist bij migranten ervoor zorgen dat zij jongere generaties op mogelijke ondersteuning gaan wijzen. Zoek contact met deze ouderen.
- Onderzoek of sport- en culturele verenigingen meer kunnen doen qua signalering.
- Een persoonlijke aanpak werkt goed, maar de werkdruk van veel professionals is daarvoor te hoog. Men ziet steeds verschillende mensen en dat maakt vertrouwen opbouwen moeilijk. Warme doorverwijzing wordt in theorie omarmt. In de praktijk is dit lastiger. Landelijk werkende stichtingen werken vaker met centrale regels en systemen.

Tijdens de netwerkbijeenkomst van 5 oktober 2023 waren 90 deelnemers van maatschappelijke organisaties aanwezig. Hier werd het volgende opgehaald:

- De deelnemers aan de netwerkbijeenkomsten gebruiken deze vooral voor het halen of delen van kennis en voor de verbinding met elkaar.
- Men mist bij de netwerkbijeenkomsten de verbinding met ervaringsdeskundigen.
- Ook zou men graag een aantal schuldeisers (energiemaatschappij, zorgverzekering) in het netwerk zien.
- Een doelgroep die men mist zijn de jongeren.
- Schaamte, trots, taboe en angst zijn helaas nog steeds grote obstakels richting het vragen om hulp.
- Bureaucratie en de weg niet weten maken het lastig om hulp te vragen. Dit komt ook door een lage taal- en/of digi-vaardigheid. Kunnen de wijkcoaches hier meer in betekenen? Als men wel hulp vraagt, dan komt men langs verschillende routes bij de organisaties in ons netwerk terecht.

EVALUATIE MET UW RAAD

Op 22 januari 2024 hebben we met uw raad in de kamer EWIO een bijeenkomst georganiseerd. Dit ging over de Minima Effectrapportage van het Nibud, de armoedemonitor van KWIZ en de eerste evaluatie van de Kadernota Rondkomen met je inkomen. Ook waren een aantal maatschappelijke partners aanwezig. Tijdens dit gesprek hebben we het volgende opgehaald:

- Uw raad maakt zich zorgen over het bereik van de maatregelen: waarom lukt het niet om alle (ouders van) kinderen in armoede te bereiken?
- Behoud van waardigheid en grip op eigen leven zijn belangrijk. Hoe zorgt de gemeente dat inwoners dan toch de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben?
- Krijgt de gemeente signalen van verzekeringsmaatschappijen bij de vroegsignalering? Dat zijn vaak de eerste rekeningen die niet betaald worden.
- Willen inwoners niet liever één gezicht voor alle hulpvragen zien? Maken wij het niet te moeilijk voor de inwoners?
- Wat zijn de mogelijkheden voor de groep huishoudens die net boven de 120% inkomensnorm zitten?

EVALUATIE MET DE BEWONERSADVIESRAAD SOCIAAL (BAS)

Op 20 februari 2024 is met de werkgroep Armoede, Schuldhulp en Minima van de Bewoners-adviesraad Sociaal gesproken. De presentaties en conclusies die tijdens de bijeenkomst met de kamer EWIO zijn gebruikt zijn gezamenlijk doorgenomen en besproken. Hun adviezen zijn:

- Het beleid om in te zetten op vergroting van bereik heeft hun steun.
- Het idee voor een ongedeeld budget voor minima raden zij af. In situaties met schulden komen deze gelden niet ten goede aan de kinderen.
- De werkgroep blijft periodiek in contact met de beleidsadviseurs van Rondkomen met je inkomen over het beleid.

VERWERKEN VAN DE EVALUATIE-PUNTEN VAN MAATSCHAPPELIJKE PARTNERS, DE RAAD EN DE BAS

De genoemde punten gaan vooral over bejegening van mensen, toegang en toegankelijkheid en bereik: deze punten pakken we samen met het netwerk op. De gemeente moet zichtbaar zijn dichtbij de bewoners. Werk gebiedsgericht en zorg voor één toegang voor verschillende beleidsterreinen.

Vooraf stichting Leergeld Enschede ziet mogelijkheden voor het verhogen van het bereik binnen de huidige doelgroep. De norm van 120% van het wettelijk sociaal minimum blijft staan. Wel krijgen ze de mogelijkheid om ook te kijken naar het besteedbaar inkomen. Zo kunnen mensen die net boven de 120%-norm zitten, toch hulp krijgen. Stichting Leergeld Enschede heeft nu afspraken staan met andere organisaties voor een warme doorverwijzing van mensen. Zij merken dat zij hierdoor meer mensen weten te bereiken.

Uw raad heeft al geld beschikbaar gesteld voor het uitbreiden van de vroegsignalering. In 2024 worden meer mensen gezet op het bereiken (telefonisch en met huisbezoeken) van mensen. Ook kijken we naar de mogelijkheid om van meer partijen signalen te ontvangen.

2.0 STAND VAN ZAKEN PROJECTEN

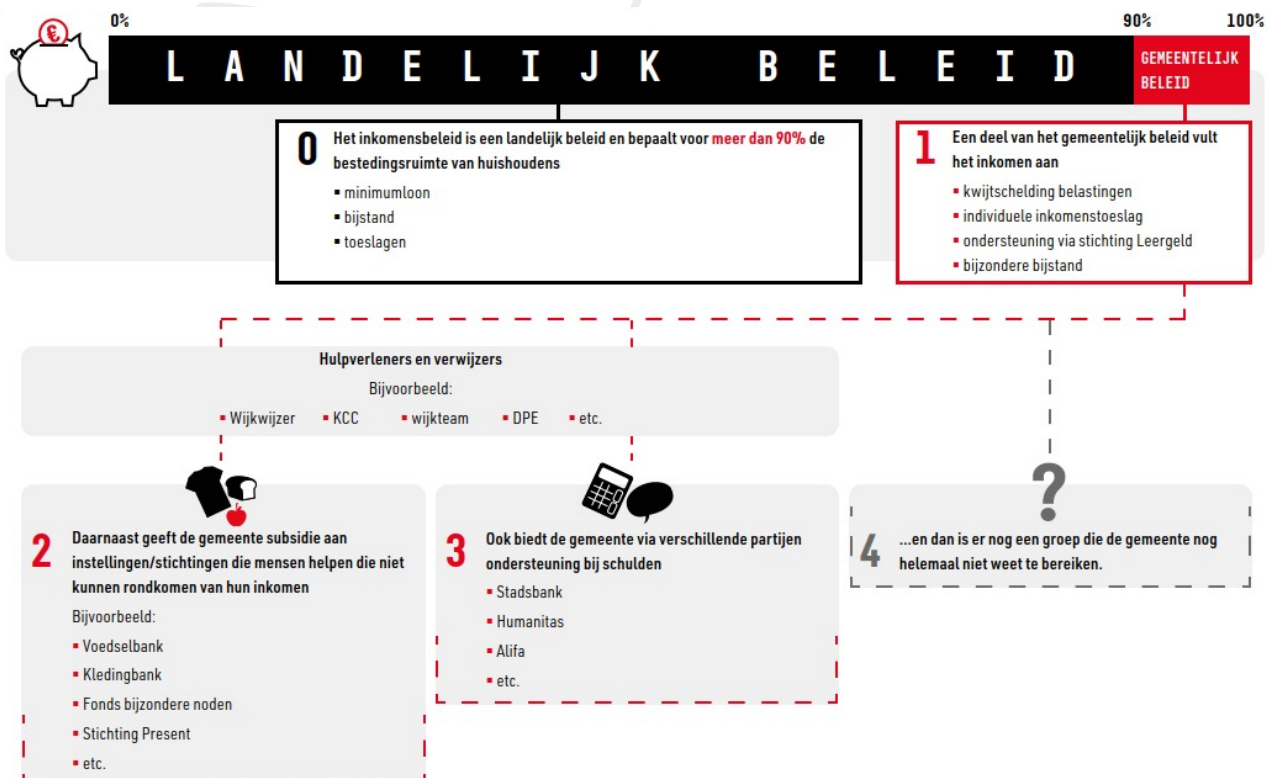
KADERNOTA

2 INLEIDING: GEMEENTELIJKE INVLOED OP RONDKOMEN MET JE INKOMEN

Op armoede en bestaanszekerheid heeft een gemeente slechts zeer beperkt invloed (zie Figuur 1). De werkgelegenheid, de stand van de economie en de landelijke maatregelen bepalen het grootste deel. Het systeem van lonen, uitkeringen en toeslagen is lastig voor huishoudens met een laag inkomen. Er zijn onderzoeken gedaan naar de toeslagenaffaire en wat de hoogte van het sociaal minimum in Nederland moet zijn. Deze onderzoeken hebben een aantal zwakke plekken in het stelsel van sociale zekerheid blootgelegd. Het is aan de landelijke politiek om daar structurele oplossingen voor te vinden. In de meeste verkiezingsprogramma's van de landelijke politieke partijen vinden we dan ook het begrip "bestaanszekerheid" terug.

Veel inwoners in Enschede kunnen niet rondkomen met het inkomen. Voor hun is hulp beschikbaar bij onze maatschappelijke partners en de gemeente. Zij ondersteunen de mensen die het financieel niet redden.

In dit hoofdstuk geven we een actuele stand van zaken van wat bereikt is met de initiatieven uit de kadernota. Deze zijn betaald met de extra middelen die we van uw raad hebben gekregen. We evalueren de initiatieven kort volgens de hoofdstukindeling (inkomen, inkomensondersteuning, schulden en communicatie) van de kadernota.

Figuur 1 Gemeentelijke invloed op rondkomen met je inkomen.

2.2 INKOMEN

BETER OVERZICHT FINANCIËN (BUDGET VEILIG)

Inwoners in onze stad hebben soms moeite met het budgetteren van de inkomsten en uitgaven. Zij kunnen op vrijwillige basis het budget laten beheren door de Stadsbank Oost Nederland. Inwoners met een uitkering kregen deze mogelijkheid rechtstreeks aangeboden. Daarnaast hebben we een communicatiecampagne ingezet onder inwoners die geen uitkering hebben. Helaas hebben we maar drie aanmeldingen gehad.

Aanbeveling

We stellen voor om dit initiatief te beëindigen. De huidige deelnemers kunnen hun budget blijven laten beheren door de Stadsbank Oost Nederland.

KWIJTSCHELDING VAN PARTICIPATIEWET SCHULDEN NA 3 OF 10 JAAR

In de kadernota is het kwijtschelden van participatiewetschulden aangekondigd. Mensen moeten naar vermogen aflossen op de schulden. Na 3 of 10 jaar kan de gemeente dan de schuld kwijtschelden. De termijn van 3 jaar geldt voor niet verwijtbare schulden. De termijn van 10 jaar geldt voor verwijtbare schulden. Hiermee is het beleid van de gemeente gewijzigd. Schulden hoeven niet altijd meer volledig afbetaald te worden. Uw raad heeft extra budget beschikbaar gesteld. In juli 2022 is gestart om 1.011 dossiers te beoordelen. De resultaten van dit onderzoek staan in onderstaande tabellen.

RESULTATEN ONDERZOEK KWIJTSCHELDING PARTICIPATIEWETSCHULDEN	AANTAL
Vordering geheel kwijtgescholden	433
Vordering gedeeltelijk kwijtgescholden	111
Onder voorwaarden kwijtgescholden	6
Niet inbaar ² of administratieve correctie ³	45
Niet kwijtgescholden	416
Beoordeelde debiteuren	1.011

² Mensen die bijvoorbeeld al meer dan 10 jaar in het buitenland zijn en er is geen zicht meer op terugkeer naar Nederland

³ Foutieve aanvraag/onterecht aangemaakt werkproces

REDEN GEEN KWIJTSCHELDING	AANTAL
Geen aflossing naar draagkracht	99
Niet ingezetene register	86
WSNP/MSNP	65
Meerdere redenen	65
Derdenbeslag	29
Onbekend	29
Dwangbevel/vonnis Rechtbank	20
Geen medewerking draagkracht	10
Overdracht deurwaarder	8
Ondermijnende activiteiten	5
Eindtotaal	416

CONCLUSIE

Er is voor ruim 2,2 miljoen euro aan oude participatiewetschulden kwijtgescholden. De gemeente heeft hiervoor het initiatief genomen. Cliënten hoeven geen kwijtscheldingsverzoek in te dienen. Het nieuwe werkproces van kwijtschelding van Participatiewetschulden is ingevoerd. Nieuwe schulden die ouder zijn dan 3 of 10 jaar en waarop naar vermogen is afgelost, worden automatisch kwijtgescholden. Dit initiatief uit de kadernota is volgens planning afgerond.

2.3 INKOMENSONDERSTEUNING

UITBREIDING KINDPAKKET (EMPOWERMENT VOOR KINDEREN EN INDIVIDUELE INKOMENSTOESLAG)

Uw raad heeft de verordening Empowerment (Kinderen in hun kracht) vastgesteld. Jaarlijks kunnen organisaties die kinderen zelfbewustzijn geven en stimuleren hun eigen kracht te activeren subsidie aanvragen. Eén van die organisaties is Het Fort. Twee middagen in de week leren kinderen daar de vaardigheden die ze nodig hebben om van hun leven een succes te maken.

Individuele Inkomensloeslag (IIT)

De Individuele Inkomensloeslag voor huishoudens met schoolgaande kinderen is verhoogd. Deze bedragen worden niet jaarlijks geïndexeerd. IIT is voor huishoudens die 5 jaar of langer een inkomen op bijstandsniveau hebben.

	BEDRAG
Alleenstaande of alleenstaande ouder	€114
Gehuwden of gehuwde ouders	€162
Kind jonger dan 12 jaar	€65
Kind tussen de 12 en 18 jaar	€130

Conclusie

De nieuwe initiatieven die onder Empowerment voor kinderen vallen en verhoging van de IIT voor huishoudens met schoolgaande kinderen zijn volledig uitgevoerd.

Aanbeveling

De bedragen voor de IIT zijn de laagste in Twente. De bedragen groeien nu niet mee met de inflatie. Indexeer de bedragen met het index-percentages van de gemeentebegroting. Zo blijven budget en uitgaven beter in balans.

Probeer het bereik van de IIT te verhogen. De KWIZ Armoedemonitor geeft aan dat de IIT een bereik heeft van rond de 40%. Dit is vergelijkbaar met het bereik in andere gemeenten.

FONDS BIJZONDERE NODEN ENSCHEDA (EXTRA GELD VOOR COMPUTERS)

Fonds Bijzondere Noden krijgt nu jaarlijks €5.000 voor de aanschaf van computers voor huishoudens in Enschede die te weinig geld hebben om een computer aan te schaffen. Schoolgaande kinderen kunnen een computer krijgen via Stichting Leergeld Enschede. Voor mensen met een visuele handicap is een aanvraag bij de zorgverzekering mogelijk. Is een computer nodig vanwege re-integratie, dan kan dat vanuit het Participatiebudget.

Conclusie

Initiatief is uitgevoerd.

Aanbeveling

Geen apart bedrag alloceren voor computers. FBNE kan dit meenemen in de totale subsidieaanvraag.

VERORDENING: SOCIAAL MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE (18-23 JAAR)

Tot 18 jaar kunnen kinderen in Enschede sporten en cultuur beoefenen op kosten van Stichting Leergeld Enschede. Voor de leeftijdscategorie van 18 tot 23 jaar met een laag inkomen bestond in Enschede nog geen voorziening. Uw raad heeft voor deze groep jongeren de verordening sociaal maatschappelijke participatie vastgesteld. In 2022 hebben 82 jongeren en in 2023 134 jongeren een bedrag van 100 euro gekregen. Hiermee kunnen ze deelnemen aan sociaal maatschappelijke activiteiten.

Conclusie

Initiatief is volledig uitgevoerd, maar het bereik is laag. We willen het bereik van deze regeling in de komende jaren vergroten. In 2024 is een campagne ingezet onder de doelgroep jongeren tussen de 18 en 23 jaar. We wijzen deze groep op de mogelijkheid van een vergoeding voor sociaal maatschappelijke activiteiten.

Aanbeveling

We evalueren de maatregel eind 2024 op de volgende punten: bereik, kosten van de uitvoering en bijdrage aan het doel.

2.4

SCHULDEN

JONGEREN PERSPECTIEFFONDS

Vanaf halverwege 2022 hebben 118 jongeren (tot 27 jaar) uit Enschede actief deelgenomen aan deze integrale aanpak. Stadsbank Oost Nederland voert dit uit. Meer tijd en aandacht voor jongeren heeft geleid tot een lagere uitval en recidive. De doorlooptijden binnen de huidige dienstverlening zijn korter. Meer jongeren maken gebruik van budgetbeheer in plaats van beschermingsbewind. De gemiddelde schuldenlast binnen deze aanpak ligt op ruim €15.000,- (excl. studieschuld). Bij een ruime meerderheid van de jongeren is er een structurele oplossing gevonden. Zij kregen een herfinanciering, passende betalingsregeling of een saneringskrediet. Wat opvalt is dat geen enkele jongere een beroep heeft moeten doen op de WSNP. Schuldeisers zijn vaak bereid mee te werken aan schuldhulpverlening.

Conclusie

De laagdrempelige aanpak van het Jongeren Perspectieffonds bereikt veel jongeren. Meer dan de helft van de jongeren heeft een structurele oplossing gekregen voor de schulden.

Aanbeveling

Dit initiatief continueren en uitbreiden. Met de Stadsbank gaan we in overleg om meer dienstverlening voor jongeren met problematische schulden te organiseren. Dit doen we op natuurlijke vindplekken van jongeren.

COLLECTIEF SCHULDEN REGELEN

Bij het regelen van schulden gaat het om snelheid en zorgvuldigheid. Snelheid is van belang omdat anders de schuld steeds verder oploopt. Dat komt door de bijkomende incassokosten. Zorgvuldigheid is belangrijk omdat we alle schulden meenemen in een schuldregeling. We maken collectieve afspraken met grote organisaties. Daarom hoeven we niet op individueel niveau te onderhandelen over het afkooppercentage van de schuld.

De branchevereniging (NVVK) van de Stadsbanken heeft collectieve contracten voor het regelen van schulden. Deze gaan uit van een vast afkooppercentage van de schuld. De contracten zijn afgesloten met: Belastingdienst, CAK, CJIB, UWV, SVB, DUO, Menzis. Steeds meer organisaties maken afspraken voor collectief schuld regelen met de NVVK. In de kadernota was voor het collectief schulden regelen een budget gereserveerd. Dit budget was niet nodig omdat de branchevereniging (NVVK) van de Stadsbanken en de Stadsbank Oost Nederland dit heeft betaald.

Conclusie

Initiatief is uitgevoerd met de inzet van eigen middelen van de brancheorganisatie NVVK en eigen personele capaciteit van de Stadsbank Oost Nederland. Het geld van de gemeente Enschede is daarom niet gebruikt.

Aanbeveling

Doorgaan met het collectief regelen van schulden.

EÉN LOKET / LAAGDREMPELIGE TOEGANG (SCHULDEN), BUDGET ADVIES TEAM WIJKWIJZERS

Bij de Wijkwijzers kunnen inwoners op een laagdrempelige wijze budgetadvies krijgen. Bij het geven van budgetadvies kijkt men ook naar de hoogte van de schuld. Voor een relatief kleine schuld sluit men een betalingsregeling. Gaat het om hogere schulden, dan verwijst men vanuit de Wijkwijzers "warm" door naar de Stadsbank Oost Nederland.

We willen de verdere samenwerking met de maatschappelijk partners versterken. De Kledingbank en het Meubeldepot moesten op korte termijn op zoek naar een nieuw onderkomen. De Voedselbank is gehuisvest aan de Hengelosestraat met een tijdelijke vergunning. Zij moesten ook op zoek naar een nieuwe locatie. Het college heeft onderzocht of we de maatschappelijke partners langdurig samen kunnen onderbrengen. Halverwege het jaar verhuizen ze naar de nieuwe plek aan de Haaksbergerstraat. We voorkomen hiermee dat de partners telkens weer moeten verhuizen. Ook versterken we hiermee de samenwerking tussen de partners.

Conclusie

De budgetadviesteams in de Wijkwijzers zijn een laagdrempelige voorziening in de wijken voor inwoners met vragen over geld en schulden. De gezamenlijke huisvesting van de Kledingbank, Voedselbank en het Meubeldepot versterkt de samenwerking met onze maatschappelijke partners. Dat is ook een punt uit het coalitieakkoord.

Aanbeveling

Zorg dat de gemeente zichtbaar is dichtbij de bewoners. Werk gebiedsgericht en zorg voor één toegang voor verschillende beleidsterreinen. Financiële problemen zijn vaak niet het enige probleem in een gezin.

NAZORG EN COACHING (NIEUW DIENSTVERLENINGSMODEL STADSBANK)

De gemeente Enschede werkt aan de schuldhulpverlening voor onze inwoners. Dat doen we samen met 20 andere gemeenten in Twente en Oost Gelderland in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Stadsbank Oost Nederland. Namens onze gemeente voert de Stadsbank de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) uit.

In 2024 is een nieuw bekostigingsmodel bij de Stadsbank gestart. Dit bekostigingsmodel maakt een indeling tussen basisdienstverlening overeenkomstig de Wgs, de bestaanskosten en aanvullende schuldhulp dienstverlening. In 2023 begon de Stadsbank met het nieuwe dienstverleningsmodel de "Klantreis". Hiermee is een nieuwe koers ingezet, gericht op de menselijke maat. Dit betekent extra inzet van de Stadsbank op:

- meer intensief contact met de klant en snel handelen;
- het opstellen van een individueel Klantplan. Het Klantplan is gericht op resultaten en eigenaarschap van de klant voor zijn specifieke financiële situatie;
- op- en afschalen van de dienstverlening door de klant te volgen en te sturen op redzaamheid. Uitstroom op basis van vermogen. Ontwikkeling van de klant door middel van coaching;
- terugkoppeling en afstemming met gemeenten over voortgang en benutten van voorzieningen, en
- versterken financiële vaardigheden voor een duurzaam effect en intensiveren van nazorg.

Conclusie

In 2023 startte de Stadsbank Oost Nederland met het nieuwe dienstverleningsmodel: "de Klantreis". Tegelijkertijd voerde de Stadsbank ook coaching en nazorg in. De middelen van de Kadernota waren hiervoor niet nodig. Het Rijk heeft extra middelen gegeven voor schuldhulpverlening. Daar is dit van betaald.

WIJZIGINGEN WET GEMEENTELIJKE SCHULDHULPVERLENING (VROEGSIGNALERING)

Sinds 2021 is vroegsignalering een wettelijke taak van gemeenten. Dit is geregeld in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Gemeenten ontvangen maandelijks meldingen van betalingsachterstanden vanuit de vaste lastenpartners. Dit zijn energie- en waterleveranciers, zorgverzekeraars en woningcorporaties. Vroegsignalering is de manier om te voorkomen dat betalingsachterstanden verder oplopen. In de meeste gevallen kent de schuldhulpverlening van de gemeente de inwoners die via vroegsignalering binnenkomen nog niet. Dit zorgt er dus voor dat we al in een vroeg stadium onze inwoners hulp kunnen bieden.

We ontwikkelen het huidige werkproces door. De raad heeft geld vrijgemaakt voor uitbreiding van de formatie. Zo verwachten we onze inwoners beter te kunnen ondersteunen. Persoonlijk contact is het meest effectief bij het voorkomen van problematische schulden. Daar willen we dan ook meer gebruik van maken. Hierbij staat de inwoner centraal. Er is persoonlijk contact en we versterken de in- en externe samenwerking. We streven naar een duurzame (financiële) zelfredzaamheid van onze inwoners. Per kwartaal komen er ongeveer 2.500 meldingen via vroegsignalering bij de gemeente binnen. Daarvan bereikt het team vroegsignalering 1.400 huishoudens.

Conclusie

Met de inzet van de middelen uit de kadernota zijn er enkele systeemwijzigingen doorgevoerd. Het Rijk stelde voor vroegsignalering 2023 extra middelen beschikbaar. In december 2023 heeft uw raad besloten om deze middelen voor meerdere jaren te reserveren. Hiermee breiden we de capaciteit van het team vroegsignalering uit met 2,7 fte.

Aanbeveling

Zorg dat we als gemeente zelf ook een sociaal incassobeleid voeren. Dit doen we al voor Participatiewet-schulden, maar nog niet voor de gemeentelijke belastingen.

2.5 COMMUNICATIE, PARTICIPATIE, BEREIK EN TOEGANKELIJKHEID

Communicatie heeft als doel het bereiken van inwoners. Dit is nodig voor het behalen van de doelen van gemeente. Het gaat over het verbeteren van toegankelijkheid van voorzieningen. En over bijdragen aan het goede gesprek. Daarmee creëren we een goed klimaat waarin iedere partij zijn eigen verantwoordelijkheid voelt en neemt in Enschede. We ondersteunen de netwerkpartners van 'Rondkomen met je inkomen' in de onderlinge communicatie. We ontwerpen acties, campagnes en middelen om het bereik van onze maatregelen te verhogen. Zo participeren de netwerkpartners in het ontwerpen én het uitvoeren van het gemeentelijk beleid.

2.5.1 PIJLERS VOOR DE COMMUNICATIE VOOR 'RONDKOMEN MET JE INKOMEN'

De belangrijkste pijlers voor de communicatie rondom het beleid van 'Rondkomen met je inkomen' zijn:

1. **Het faciliteren van het netwerk 'Rondkomen met je inkomen'.**
2. **De samenwerking van gemeente met partners en partners onderling versterken.**
3. **Het vertalen van kennis en wetenschap naar meer direct duidelijke taal. Werken aan beter toegankelijke communicatie (en gezamenlijke dienstverlening).**
4. **Het ontwikkelen van een meer open en leergierige houding bij de gemeente. Hierbij mag data een grotere rol spelen.**

Ad 1. Het faciliteren van het netwerk 'Rondkomen met je inkomen'

Elk jaar organiseren we 3 à 4 netwerkbijeenkomsten. Presentaties door experts geven dan nieuwe inzichten over armoede en schulden. In actieve sessies werken de deelnemers aan het versterken van het netwerk en het delen van kennis. Hier ontmoeten netwerkpartners elkaar en ontstaan nieuwe ideeën en samenwerkingsverbanden. Het schoollunches-initiatief is daar een mooi voorbeeld van.

Ad 2. De samenwerking van gemeente met partners en partners onderling versterken

In verschillende werkgroepen met netwerkpartners zijn gezamenlijke communicatiestrategieën ontworpen. We werken praktisch samen en stellen doelen (van communicatie) gezamenlijk centraal. De netwerkpartners zien de doelgroep die de gemeente probeert te bereiken. Zo benutten we ook (ervarings) kennis van binnen en buiten de gemeente.

WERKGROEP COMMUNICATIE KINDERARMOEDE

De werkgroep Kinderarmoede (o.a. Stadsbank, Stichting Leergeld Enschede, Alifa, FBNE, Kledingbank, Voedselbank) heeft een campagne ontworpen rond de belofte "Ieder kind doet mee in Enschede". Daarbij was de kop "Weet jij hoe het is?" gemaakt om te prikkelen. Hierop zijn goede reacties ontvangen, ook vanuit de media. Deze campagne loopt inmiddels enkele jaren en wordt steeds verder aangescherpt

WERKGROEP SCHULDEN BIJ WERKENDEN

Deze werkgroep (o.a. Stadsbank, werkgeversdienstverlening gemeente Enschede, DCW, Voedselbank, Kledingbank) heeft een pilot "financiële fitheid" ontworpen. Deze is getest bij DCW, ondersteund door een informatiemarkt en een speciale krant. Deze pilot is ook interessant voor andere werkgevers.

WERKGROEP NETWERKCOMMUNICATIE

De werkgroep Netwerkcommunicatie (o.a. Alifa, Domijn, Stadsbank, DPE, M-Pact, Sociaal Steunpunt, Includio, Wijkteams en Wijkwijzers) kijkt naar de manier waarop het netwerk 'Rondkomen met je inkomen' met elkaar wil communiceren. Interne communicatie rondom vragen als: Hoe weet je wie wat doet? Hoe kom ik met de juiste persoon in contact? Wat speelt er in het netwerk (nieuws)?

Dat zijn de vragen die de werkgroep wil beantwoorden. De behoefte is inmiddels bepaald. In 2024 leidt dit tot een project om een keuze te maken voor een systeem die dit kan ondersteunen.

Ad 3. Vertalen van kennis en wetenschap naar meer direct duidelijke en toegankelijke communicatie

Wat stress (tekort) doet met het menselijk brein is inmiddels redelijk goed bekend. Deze kennis benutten we bij het vormgeven van communicatie. Ook verspreiden we lessen over stress sensitieve dienstverlening in het netwerk. Er zijn educatieve video's gemaakt over wat stress met je brein doet. De video's laten zien hoe je daarmee om kunt gaan. De video's zijn gericht op gebruik in het onderwijs en ontwikkeld samen met onderzoekers van Saxion. Deze kennis benutten we en blijven we verspreiden met als doel bewustwording en verbetering van communicatie en dienstverlening op verschillende plekken.

Ad 4. Ontwikkelen van een meer open en leergierige houding

Hierbij mag data een grotere rol spelen. Waar mogelijk meten we het effect van de communicatie. Door concrete doelen te koppelen aan acties kunnen we zien wat het beste werkt. Daarvan leren we. Zo zijn er bijvoorbeeld Google Ad-words campagnes opgezet rondom de termen als 'snel geld lenen' en 'geld lenen met BKR'. Mensen uit Enschede die daarop zochten kregen een advertentie van de gemeente Enschede voor schuldhulpverlening te zien. Tijdens de campagne steeg het aantal kliks op verschillende pagina's met voorlichting. Ook steeg het aantal aanvragen bij de Stadsbank voor schuldhulpverlening. Er zijn uiteraard meerdere manieren om mensen te bereiken en effect te meten. Ook hiervoor is samenwerking met de partners voor goede voorlichting en toeleiding tot dienstverlening belangrijk.

2.5.2 CAMPAGNES EN MIDDELEN

Op de volgende thema's voeren we jaarlijks terugkerende campagnes :

- Kindpakket (gericht op ouders, kinderen en omgeving)
- Rondkomen met je Inkomen (breed aanbod en handelingsperspectief)
- Schuldenvrij (doorbreken taboe en voorlichting handelingsperspectief)

Middelen die we hierbij inzetten zijn o.a.:

- Mupi's (grote reclameborden), huis-aan-huis (verhalen en advertenties), wijkkranten, nieuwsbrieven, advisering op direct contact (bijvoorbeeld briefcontact), video's en animaties, sociale media-inzet en Google-advertenties.
- Communicatie gaat ook vaak via (en met) partners (met bijv. flyers, instructies etc.).

3.0 NIBUD MINIMA EFFECTRAPPORTAGE

2023

In de Minima Effectrapportage onderzoekt het NIBUD het effect van landelijke en lokale inkomensondersteunende regelingen op het inkomen van huishoudens. Dit doen zij voor huishoudens met een laag inkomen. Zij doen dit door bij een aantal huishoudtypen de bestedingsruimte inzichtelijk te maken. Het NIBUD maakt hierbij onderscheid tussen de meest noodzakelijke kosten voor levensonderhoud en de kosten die nodig zijn om sociaal te kunnen participeren in onze samenleving. Dat zijn kosten voor contributies/abonnementen, bezoek ontvangen en op bezoek gaan, vakantie/uitgaan en vervoer.

3.1 DE MINIMA EFFECTRAPPORTAGE 2023 VAN ONZE GEMEENTE

Het NIBUD geeft aan dat - inclusief de energietoeslag - twee huishoudtypen te maken hebben met een maandelijks tekort:

- Paren met twee oudere kinderen, op alle onderzochte inkomensniveaus (400-500 huishoudens in Enschede)⁵
- Zelfstandig wonende 18-jarige (100-300 huishoudens)

Zonder de energietoeslag kunnen 5 van de 10 onderzochte huishoudtypen niet rondkomen.

- Alleenstaande tot de AOW-leeftijd op 100 en 110 procent (3.000-3.500 huishoudens)
- Paar zonder kinderen tot de AOW-leeftijd op 100 en 110 procent (700-800 huishoudens)
- Paar met twee jonge kinderen op 100 en 110 procent (200-300 huishoudens)
- Paar met twee oudere kinderen op 100 t/m 130 procent (400-500 huishoudens)
- Zelfstandig wonende 18-jarige (100-300 huishoudens)

Van de 15.500 huishoudens met een inkomen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum konden 4.400-5.400 huishoudens in 2023 niet rondkomen zonder de steun van de energietoeslag.

3.2 DOORKIJK NAAR 2024

Een aantal landelijke maatregelen wijzigen in 2024. Het NIBUD heeft voor een aantal huishoudtypen doorgerekend wat dit betekent.

- Alleenstaande met bijstand: koopkracht daalt met €64 per maand, tekort loopt op naar €80-100 per maand
- Paar met 2 kinderen met bijstand: koopkracht stijgt met €84 per maand, tekort blijft hoog op €150-180 per maand.

Voor bovenstaande cijfers is gerekend met de situatie waarbij alle gemeentelijke regelingen zijn aangevraagd, maar zonder een energietoeslag. Het is voor huishoudens met een laag inkomen wel mogelijk een beroep te doen op het landelijk noodfonds energie.

⁵ De aantallen huishoudens zijn een schatting op basis van de CBS Armoedescan en de KWIZ Armoedemonitor.

3 3

AANBEVELINGEN NIBUD

Het NIBUD heeft negen aanbevelingen geformuleerd. Bij deze aanbevelingen geven we aan wat we binnen Enschede hier al aan doen en welke aanbeveling wij overnemen.

1. STIMULEER GOED FINANCIËEL BEHEER

Bijvoorbeeld door gerichte communicatie te stimuleren met hulp van verschillende lokale organisaties, waaronder die in de gezondheidszorg. En zorg voor eenvoudige procedures met betrekking tot toekenning, bijvoorbeeld door aanvragen te combineren.

Wat doen we in Enschede:

Begeleiding voor goed financieel beheer bieden de Stadsbank en onze eigen wijkcoaches al aan. Andere organisaties/projecten die begeleiding bieden voor goed financieel beheer zijn: het Budget Advies Team, Thuisadministratie en de consultants van het team Vroegsignalering.

Overnemen of niet:

Deze voorzieningen in onze stad zijn op dit moment toereikend om inwoners te begeleiden bij een goed financieel beheer.

2. VERMINDER NIET-GEBRUIK REGULERINGEN

Het is belangrijk voor mensen met een laag inkomen om gebruik te maken van alle landelijke- en gemeentelijke reguleringen. Alleen als men alle inkomensondersteunende voor reguleringen gebruikt, kan men (bijna) rondkomen.

Wat doen we in Enschede:

Wij geven met folders, filmpjes en directe doorverwijzingen naar onze lokale partners bekendheid aan onze lokale reguleringen. Mogelijkheden om ons bereik te vergroten onderzoeken we per huishoudtype. Het bereik van de gemeentelijke reguleringen wordt behandeld bij het hoofdstuk over de KWIZ Armoedemonitor.

Overnemen of niet:

Het bereik verhogen van Stichting Leergeld Enschede, de individuele inkomens toeslag en de kwijtschelding gemeentelijke belastingen nemen wij over in ons beleid.

3. HELP ENERGIELASTEN VERLAGEN

Het Nibud adviseert ook om voor huishoudens met een hoger inkomen de mogelijkheid van bijzondere bijstand open te houden. Deze huishoudens hebben vanwege de hoge energieprijzen moeite met rondkomen. Hetzelfde geldt voor huishoudens met een bovengemiddeld hoog energieverbruik, bijvoorbeeld als gevolg van een medische aandoening of een energie-onzuinige woning. Ook voor deze huishoudens is een (extra) tegemoetkoming vanuit de gemeente zeer wenselijk.

Wat doen we in Enschede:

Inwoners met een laag inkomen die vanwege medische redenen extra stookkosten hebben kunnen gebruik maken van de bijzondere bijstand. Daarnaast heeft onze gemeente de volgende voorzieningen om de energielasten te verlagen: het Energieloket, het lokale Noodfonds energie bij het Fonds Bijzondere Noden Enschede en een Witgoedregeling. Ook het landelijke noodfonds energielasten is weer opengesteld. Het noodfonds energie bij FBNE blijft bestaan tot 1 mei 2024.

Overnemen of niet:

Het huidige beleid voldoet op dit moment.

4. BRENG DUIDELIJK DE VOORDELEN VAN DE COLLECTIEVE ZORGVERZEKERING ONDER DE AANDACHT +

5. ZIE ER OP TOE DAT DEELNEMERS AAN DE COLLECTIEVE ZORGVERZEKERING HET 'JUISTE' PAKKET KIEZEN

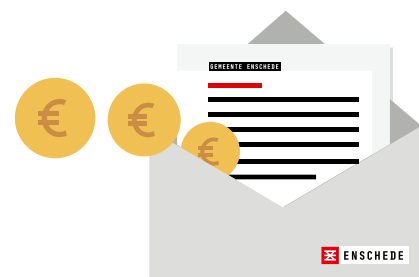
Wat doen we in Enschede:

Jaarlijks organiseren wij in de maanden november en december samen met Menzis een voorlichtingscampagne om de collectieve zorgverzekering voor minima (CZM) te promoten. Daarnaast versturen wij jaarlijks een persoonlijke brief aan Enschedese inwoners met een Participatiewet-uitkering die nog geen gebruik maken van de CZM.

Ook instrueren we (een afvaardiging van) wijkcoaches en informeren we zorgaanbieders over de CZM. In vier Wijkwijzers konden inwoners op inloopsprekuren een persoonlijk advies krijgen. Bestaande verzekerden ontvangen van Menzis bij hun nieuwe polisblad informatie over de verschillende pakketten en de belangrijkste wijzigingen. Nieuwe klanten kunnen via de landelijke website Gezond Verzekerd hun pakketten afsluiten. Ze vinden op deze site informatie van de gemeente Enschede. Een keuzehulp begeleid ze in het kiezen van pakketten. Deze mogelijkheid biedt ook de website van Menzis zelf. Wij wijzen inwoners op deze opties. De keuze voor het uiteindelijke pakket blijft altijd een individuele afweging.

Overnemen of niet:

Het huidige beleid voldoet op dit moment. Dit betekent wel dat het verhogen van het bereik van de CZM geen doel op zich is: we onderschrijven het belang van de juiste zorgverzekering. Dat kan ook een standaard basisverzekering zijn.

6. OVERWEEG EEN ONGEDEELD BUDGET VOOR DE KOSTEN VAN KINDEREN

Bij een ongedeeld budget besluit een inwoner zelf wat men hiervoor aanschaft.

Wat doen we in Enschede:

Enschede heeft bewust gekozen voor verstrekking in natura, om te zorgen dat dit ook echt bij de kinderen terecht komt. Voor onze doelgroep is stabiliteit en voorspelbaarheid van regelingen een groot goed. We vinden het op dit moment geen goed voorstel om te gaan experimenteren met een ongedeeld budget voor de kosten van kinderen. De landelijke initiatieven met een ongedeelde budget blijven we volgen. We wachten de landelijke resultaten af van de experimenten met het ongedeelde budget voor kinderen.

Overnemen of niet:

Niet overnemen.

7. ONDERZOEK DE MOGELIJKHEID OM SOCIALE PARTICIPATIE VOOR VOLWASSENEN TE VERGOEDEN

Wat doen we in Enschede:

De raad heeft de verordening Sociaal Maatschappelijke Participatie voor jong volwassen (18-23 jaar) vastgesteld. Jongeren met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum kunnen jaarlijks 100 euro aanvragen in de kosten om deel te kunnen nemen aan sociaal maatschappelijke activiteiten.

Overnemen of niet:

Geen aanpassing van het huidige beleid. De verordening evalueren we eind 2024.

8. STIMULEER PAREN MET OUDERE KINDEREN BIJ HET VERHOGEN VAN HUN INKOMEN

Overnemen of niet:

We gaan een nadere analyse van ons bijstandsbestand maken van deze paren in Enschede. Dan kijken we of er nieuw beleid op dit onderwerp mogelijk is. We informeren uw raad als de analyse van ons bestand is afgerond.

9. LAAT (MEER) WERKEN LONEND ZIJN

Overnemen of niet:

Als werken meer loont dan voorkomt dat een armoedeval. Gemeenten mogen geen beleid ontwikkelen voor inkomenspolitiek. Om werken meer te laten lonen moet op landelijk niveau het beleid wijzigen.

4.0 KWIZ ARMOEDEMONITOR 2020-2022

AANTAL BEREIKTE MINIMAHUISHOUDENS:

JAAR	HUISHOUDENS
2020	13.156
2022	14.294

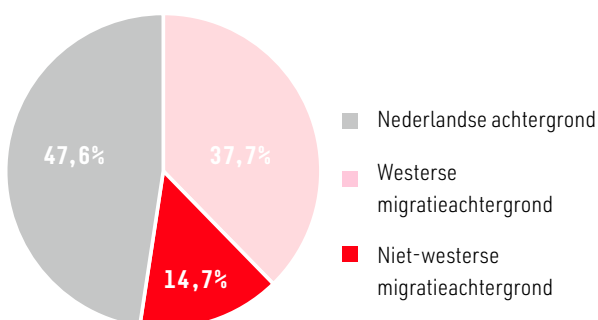
Dit cijfer laat zien dat het bereik de afgelopen jaren is toegenomen: meer mensen weten de weg te vinden naar de rondkomen met je inkomen-regelingen van de gemeente Enschede. Dit betekent niet dat de armoede is toegenomen. De cijfers van het CBS laten juist een lichte daling zien van het aantal huishoudens met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum. Wel weten we nu dat huishoudens die op 130% of 140% van het sociaal minimum zitten ook moeilijk kunnen rondkomen.

AANTAL BEREIKTE MINIMAKINDEREN

JAAR	AANTAL MINIMAKINDEREN
2020	4.774 (4-18 jaar: 4.104)
2022	5.308 (4-18 jaar: 4.449)

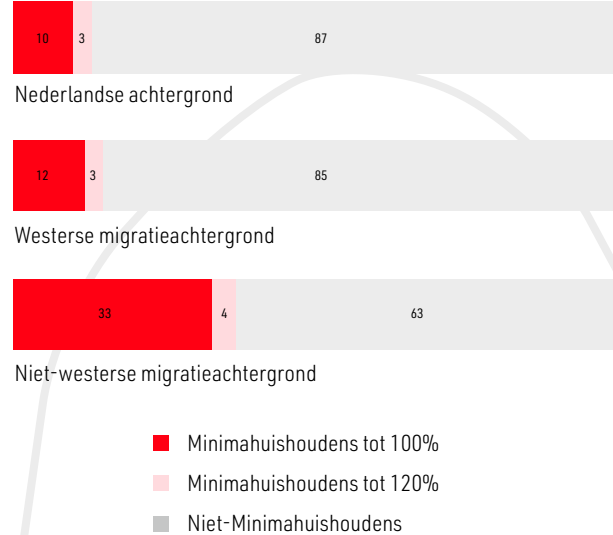
Hiervoor geldt hetzelfde: we zien het *bereik* van de maatregelen toenemen, niet het aantal kinderen in armoede.

HERKOMST MINIMAHUISHOUDENS

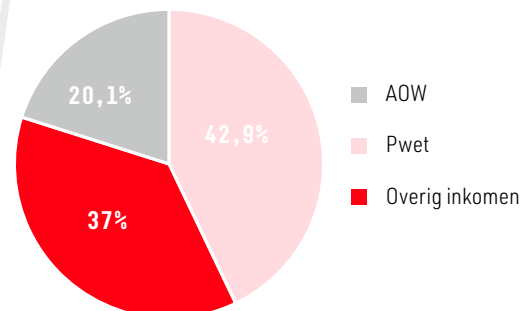

47,6% van de minimahuishoudens heeft een Nederlandse achtergrond. 37,7% van de huishoudens een niet-westerse achtergrond. Maar..., slechts 13% van de huishoudens met een Nederlandse achtergrond is een minimahuishouden, tegen 37% van de huishoudens met een niet-westerse achtergrond (zie de grafiek hiernaast).

VERHOUDING MINIMAHUISHOUDENS VS. ACHTERGROND IN %

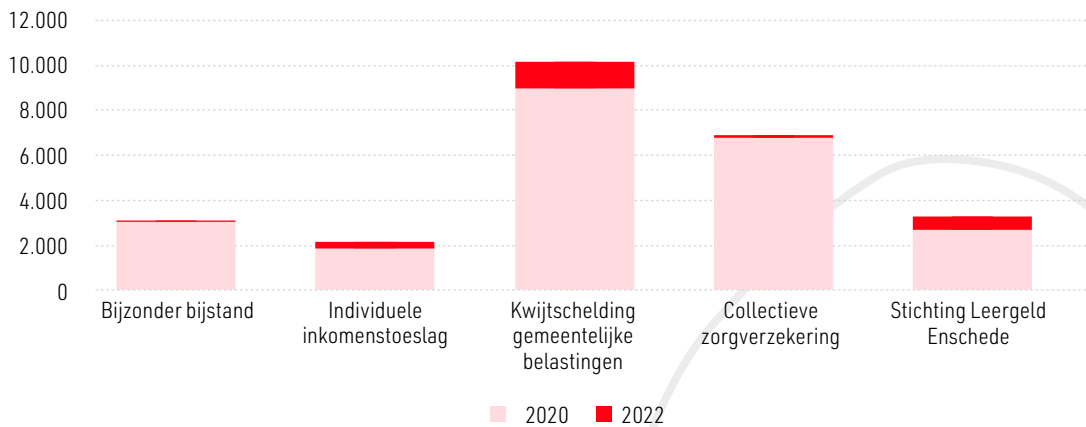

INKOMENSBRON MINIMAHUISHOUDENS

42,9% van de minimahuishoudens heeft een uitkering vanuit de Participatiewet. 20,1% van de minimahuishoudens heeft AOW. 37,0% van de minima huishoudens heeft een andere inkomensbron. We zien de laatste jaren het aandeel AOW-ers licht stijgen en het aandeel Participatiewet licht dalen.

GEBRUIK VAN DE MINIMAREGELINGEN

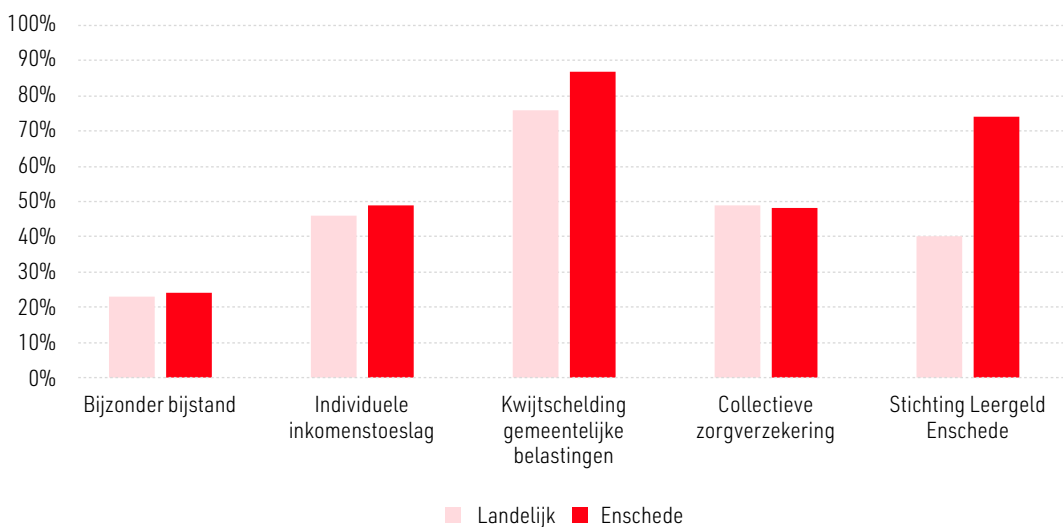

Het grootste bereik heeft de kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen: hier maken meer dan 10.000 huishoudens gebruik van. In bovenstaande grafiek is de lichtrode staaf het bereik in 2020 en toont het rode gedeelte de toename van het bereik in 2022. Alle regelingen hebben een groter bereik in 2022 dan in 2020. De kanttekening voor Stichting Leergeld Enschede is dat 2020 een coronajaar was, waarin beduidend minder is aangevraagd voor bijvoorbeeld schoolreisjes.

BENCHMARK MET GEMEENTEN MET MEER DAN 100.000 INWONERS

KWIZ maakt armoedemonitoren voor meerdere gemeenten. In de vergelijking tussen gemeenten met meer dan 100.000 inwoners en Enschede zien we dat het bereik van de bijzondere bijstand, de individuele inkomensvoetstuk en de collectieve zorgverzekering vergelijkbaar zijn met andere gemeenten. Enschede heeft bij de kwijtschelding gemeentelijke belastingen en vooral bij Stichting Leergeld een hoger bereik.

ARMOEDEMONITOREN GEMEENTEN MET MEER DAN 100.000 INWONERS

GEMEENTE ENSCHEDE

ENSCHEDÉ